

Monumentnummer*: 510253

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 1999
Kadaster deel/nr 82743/25

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Zeist	Zeist	Utrecht					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Henriëtte van Lijndenlaan	1			3703 AS	Zeist		
Waterigeweg	2			3703 CN	Zeist		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Zeist	N				5061		

Omschrijving**

Inleiding

Op de hoek van de H. van Lijndenlaan en de Waterigeweg gelegen wigvormig bedrijfspand met woning, gebouwd als schakelstation met woning en toonzaal voor de Provinciale Utrechtse Electriciteits Maatschappij (PUEM). Het pand is in 1928 opgetrokken naar ontwerp van architect H.F. Mertens in Zakelijk Expressionisme. Het hoogste bouwvolume was in gebruik als machinehal. De tweede bouwlaag boven de hal met ronde vensters aan de Waterigeweg, fungeerde als dienstwoning, het gedeelte op de hoek als toonzaal, terwijl zich aan de achterzijde een werkplaats van één bouwlaag bevond. In 1949 werd de dienstwoning omgebouwd tot demonstratiekeuken, waarna in 1968 het schakelstation is verbouwd tot kantoor. In 1990 werd het gebouw verbouwd tot kantoor en showroom/winkelruimte, waarbij de belangrijkste karakteristieken behouden zijn gebleven. De aanbouw die bij de laatste verbouwing is toegevoegd valt buiten de bescherming. Voor de hoofdingang bevindt zich een cirkelvormig bloemperk, afgescheiden door een laag gebogen muurtje. De erfafscheiding aan de Van Lijndenlaan bestaat uit taxus. Onder de bescherming vallen de stenen gemetselde bloembakken, muurtjes en hekpilaren.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het op de hoek van de H. van Lijndenlaan en de Waterigeweg gelegen voormalig SCHAKELSTATION is op een wigvormige plattegrond opgetrokken en bestaat uit drie, rond een voormalige binnenplaats gegroepeerde hoofdbouwmassa's die zijn afgedekt met platte daken. De gevels zijn opgetrokken in kettingverband, waarin oorspronkelijk alleen stalen vensters met hardstenen onderdorpels waren gezet. Op sommige plaatsen zijn de stalen vensters vervangen door kunststof kozijnen die buiten de bescherming vallen.

In de ronding van de voorgevel op de hoek van de Waterigeweg en de Van Lijndenlaan bevindt zich de symmetrische ingangspartij bestaande uit een entree in een portaal met gemetselde omlopende muurvlakken. Ter weerszijden bevindt zich een etalage van staal en glas op schragen. Boven de etalages en de entree is een plat overstek geplaatst. In de bouwlaag boven de entree is een groot stalen venster met roedenverdeling gezet, dat meeloopt in de kromming van de voorgevel.

Het geveldeel evenwijdig aan de Waterigeweg bevat links naast de etalage de ingang van de voormalige dienstwoning. Hiernaast bevindt zich een risalerende schoorsteen met rechts een smal verticaal strokenvenster. Links van deze schoorsteen bevat de gevel - hoog in de eerste bouwlaag- acht ronde stalen vensters binnen een rondom lopende rollaag met een hardstenen afwateringssteen aan de onderzijde. De vensters zijn voorzien van een roedenverdeling, terwijl het middelste deel ervan als valraam is uitgevoerd. Boven deze ronde vensters bevinden zich in de gevel vensters gescheiden door muurdammen. Direct boven deze vensterstrook bevindt zich een plat overstek, dat om de hoek in de achtergevel doorloopt. Het geveldeel evenwijdig aan de Van Lijndenlaan heeft naast de reeds genoemde etalage een venster. In de tweede bouwlaag bevinden zich vensters onder een plat overstek, dat om de hoek van de gevel doorloopt. Dit geveldeel wordt beëindigd door een risalerende schoorsteen.

De voormalige binnenplaats is dichtgezet en alleen de rechter toegang bevindt zich nog op de originele plek. Rechts ervan zijn vier horizontale strokenvensters aan te treffen van het derde bouwdeel, de voormalige werkplaats.

De bouwvolumes met meer bouwlagen bevatten rijen vensters met nieuwe kozijnen, die deels oorspronkelijk en deels tijdens de laatste verbouwing zijn aangebracht. De bouwsporen van andere vensterindelingen zijn nog zichtbaar. In de noordwestgevel bevindt zich thans een spaarveld op de plaats waar oorspronkelijk een groot roedenvenster zat. Tegen de achtergevel is de recente aanbouw geplaatst, die buiten de bescherming valt. Het interieur valt eveneens buiten de bescherming.

Waardering

Het voormalige schakelstation van de PUEM uit 1928 is van architectuurhistorisch belang als goed voorbeeld van een in zakelijk expressionistische stijl gebouwd bedrijfsgebouw, waarbij is ingespeeld op de straathoek. Hierdoor heeft het gebouw een hoge ensemblewaarde. Tevens is het gebouw van architectuurhistorische waarde vanwege de plaats in het oeuvre van de architect H.F. Mertens en vanwege de zeldzaamheid van het bouwtype.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument